

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 29. 01. 2026
Sayı : 1648

10/3687

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, zincir market çalışanlarının yaşadıkları problemler ile karşı karşıya kaldıkları sıkıntıların tespiti ve bu sorunlara yönelik alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM içtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

~~Av. Mahmut Tarat
Sanlıurfa Mu.~~

~~İzzet AKBULUT
Burdur Milletvekili~~

~~Gemre
Gamze TAŞCIER
Ankara Mu.~~

~~Talat DİNGER
MERSİN Mu.~~

~~Burhanettin BULUN
Adana MU~~

Ali SÖKAZEL
İST. MU.
Afşarlı

~~İzzet AKBULUT
Burdur Milletvekili~~

~~Ayhan BARUT
Adana Mu.~~

~~Veçdi BAKI
Kırıkkale Mu.~~

~~Y. S. S. S.~~

~~Jate Nur SÖKS
Eskişehir Mu~~

~~Semra DİNGER
Ankara Mu.~~

GENEL GEREKÇE

Türkiye genelinde yaygın şube ağına sahip, indirimli perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir marketlerde çalışan yüz binlerce emekçinin; düşük ücret, uzun ve düzensiz çalışma saatleri, sistematik fazla mesai, personel yetersizliği nedeniyle artan iş yükü, izin haklarının fiilen kullandırılmaması ve sürekli performans baskısı gibi ağır çalışma koşullarına maruz bırakıldığına dair kamuoyuna yansıyan şikâyetler her geçen gün artmaktadır.

Bu işyerlerinde çoğu zaman bir çalışanın aynı anda kasiyerlik, raf düzenleme, depo, temizlik ve müşteri ilişkileri gibi birden fazla işi yapmak zorunda bırakıldığı; çalışma sürelerinin yasal sınırların üzerine çıktığı; fazla mesailerin ise ya karşılıksız bırakıldığı ya da baskı yoluyla "gönüllü" gösterildiği yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Bu durum, çalışanların hem fiziksel hem de psikolojik sağlığını olumsuz etkilemekte; iş kazaları, tükenmişlik sendromu ve yüksek personel devir oranları gibi sonuçlar doğurmaktadır.

Öte yandan, zincir marketlerde çalışanların sendikal örgütlenme ve toplu pazarlık haklarını kullanmalarının fiilen engellendiğine, sendikaya üye olan çalışanların baskıya maruz kaldığına, işten çıkarma tehdidiyle karşı karşıya bırakıldığına ya da farklı şubelere sürgün edildiğine ilişkin iddialar da dikkat çekicidir. Anayasa ile güvence altına alınmış olan sendikal hakların bu şekilde ihlal edilmesi, çalışma hayatında ciddi ve yapısal bir sorun olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, bu sektördeki hızlı büyümeye ve yüksek kârlılığa rağmen çalışan ücretlerinin asgari ücret düzeyinde tutulması; kamu denetimlerinin yetersizliği; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın iş müfettişliği faaliyetlerinin caydırıcılıktan uzak olduğu yönündeki eleştiriler de göz ardı edilemeyecek boyuttadır.

Bu kapsamda; zincir marketlerde çalışanların çalışma koşullarının, ücret politikalarının, fazla mesai ve izin uygulamalarının, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin, sendikal örgütlenme özgürlüğüne yönelik engellemelerin ve kamu denetimlerinin etkinliğinin tüm yönleriyle araştırılması; yaşanan hak ihlallerinin tespit edilmesi ve gerekli yasal ve idari düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

